

DE FRYSKE MARREN

MEMO

Zaaknummer: 1940165150
Aan: VNG
Van: André Jonker
Namens: Gemeente De Fryske Marren
Datum: 9 april 2019
Onderwerp: Consultatie nieuwe DHW
Afschrift:

Reactie door/namens de burgemeester van de Fryske Marren op het consultatieverzoek van de VNG ter voorbereiding op de nieuwe Drank- en horecawet. Hiervoor hebben wij de conceptwet doorgenomen en hebben we ons geconcentreerd op de in het verzoek van de VNG genoemde (belangrijkste) wijzigingen. Vervolgens hebben we gekeken naar de onderwerpen die in de brieven van de VNG genoemd werden, maar die in de nieuwe wet zelf geen aandacht leken te krijgen.

Naamswijziging

De DHW gaat voortaan Alcoholwet heten. Deze naam sluit beter aan bij de strekking van de wet. Reactie. De wet gaat natuurlijk eigenlijk alleen over alcohol en niet over het bredere aspect van horeca, wat door de oude naam wel mede gesuggereerd werd. In de praktijk stuitte dit inderdaad nogal eens op misverstanden. Met deze wetswijziging wordt de naamswijziging in andere wetten aangepast. Dit zullen alle gemeentes vanzelfsprekend ook moeten doen in hun verordeningen en beleidsregels. Ook zullen de nodige formulieren conform de nieuwe wet aangepast moeten worden. Om hier alvast op vooruit te lopen zou het wenselijk zijn dat ruim van te voren bekend wordt wanneer de nieuwe wet in zal gaan. Dan kunnen we daar rekening mee houden.

Verkoop op afstand

De verkoop van alcohol op afstand wordt (beter) geregeld (in artikel 20a). Het streven is door regulering de naleving van de leeftijds grens te verbeteren. Dit geldt zowel voor het moment van aankoop via internet als voor het moment van aflevering. Het toezicht op de verkoop op afstand gaat naar de NVWA.

Reactie. Dat de leeftijdscontrole in dergelijke gevallen in de praktijk lastig was is een feit. In veruit de meeste gevallen zal sprake zijn van gemeente overschrijdend handelen. Dus dat het toezicht op dit onderdeel terug gaat naar de NVWA wil ik alleen maar toejuichen.

In de praktijk is het momenteel bij webwinkels een kwestie van aanvinken dat men 18 jaar of ouder is. Dat is alleen het geval bij het plaatsen van de bestelling. Bij het afleveren van het pakket wordt doorgaans helemaal niets gecontroleerd. In de toekomst zal zowel bij aankoop als bij ontvangst gecontroleerd moeten worden. Ik ben benieuwd hoe men in de praktijk om wil gaan met het postgeheim dat natuurlijk nog bestaat. De NVWA moet nog in een beleidsregel uitwerken hoe ze hier vorm aan wil geven en het te gebruiken elektronisch ID en het verificatie-systeem moeten nog ontwikkeld worden. Ik neem aan dat dit wel klaar is wanneer de nieuwe wet in werking zal treden. Binnen welke termijn zal hier meer duidelijkheid over komen?

Stuntprijzen

Het stunten met prijzen wordt verder aan banden gelegd (artikel 2a). Prijsacties met meer dan 25% korting zijn niet langer toegestaan. Ook het toezicht op de prijsacties wordt gecentraliseerd bij de NVWA.

Reactie. Dit is (voor deze wet) de voornaamste uitwerking uit het Nationaal Preventieakkoord van november 2018. Een ander belangrijk punt uit dat akkoord was dat blurring/mengvormen het toch niet gehaald hebben (hierover verderop meer). Wij hebben hier bij de vaststelling van onze APV (via de raadsnotie) op voor gesorteerd, waardoor wij vooruitlopend op invoering van de wet het betreffende artikel (kortingsacties van 30 %) hebben geschrapt. De wettelijke beperking (25 %) is strenger dan onze APV was. Het APV-artikel is mede geschrapt omdat het plaatselijk nogal lastig te handhaven zou zijn. Dit omdat het veelal gaat om een gemeente overstijgend verhaal. De meeste

supermarkten zijn onderdeel van een landelijke keten en hebben weinig invloed op hun eigen aanbiedingen. Om deze reden is het heel goed dat toezicht op deze prijsacties bij de NVWA neergelegd zal worden, die zal de moederbedrijven rechtstreeks aanspreken. Ook voor dit onderwerp komt men nog met beleidsregels. Hiernaast vraag ik me nog af of het wel helemaal waar is dat reclame zorgt voor meer consumptie. Ik denk dat consumenten eerder op de koopjes wachten en dan bewust groot inslaan, hierdoor hebben ze maximaal prijsvoordeel.

Verder valt me op dat het genoemde percentage voor de happy hours (artikel 25d) ongewijzigd blijft bestaan. De reden hiervoor lijkt te zijn dat dergelijke acties meer plaatsgebonden (en streekafhankelijk) zijn dan de prijsacties van de grote supermarkt ketens. Overigens kan het gevolg voor de gezondheid door blootstelling aan een happy hour wel degelijk groter zijn dan die bij een reclameactie van een supermarkt.

Besluit eisen inrichtingen DHW

Het Besluit eisen inrichtingen DHW komt te vervallen (middels wijziging van artikel 10). De eisen in het Bouwbesluit voldoen. Alleen de eis voor het scheiden van de slijtlocaliteit met andere bedrijfsactiviteiten door een verbindingsruimte blijft bestaan, maar wordt in artikel 10 opgenomen. Het Bouwbesluit bevat hiervoor geen regeling. Hierbij valt te denken aan de zogenaamde borrelshops bij supermarkten en proeflokalen bij slijterijen.

Reactie. Al eerder is geprobeerd dit besluit te laten vervallen. Het gros van de vereisten uit dit besluit is inmiddels opgenomen in het Bouwbesluit en voor de onderdelen die niet in het bouwbesluit staan verwijst het bouwbesluit (momenteel) in artikel 1.15a naar het besluit inrichtingen DHW. Ik neem aan dat deze verwijzing aangepast wordt. Dit is vooral van belang voor de omstreden ventilatie-eis. Of en hoe dit ingevuld wordt is mij niet bekend. Waarschijnlijk gaat dit vervallen, maar ik durf dat niet te concluderen. Mocht dit inderdaad zo zijn, dan is het voor alle gemeentes even de vraag hoe men in de tussentijd om wil gaan met inrichtingen die momenteel niet voldoen aan de ventilatie-eis. Aanpassing is voor de ondernemers vaak een dure kwestie. Ook wil ik nog even opmerken dat het besluit inrichtingseisen voor rijksmonumenten (met horeca) een aantal vrijstellingen had, die zullen vervallen. Hier werd in de praktijk niet heel vaak gebruik van gemaakt, maar landelijk zal dit toch met enige regelmaat kunnen spelen.

Wederverstrekking

Wederverstrekking van alcohol wordt strafbaar (artikel 45a).

Reactie. In de praktijk leek men tegen een handhavingsgat aan te lopen dat meerderjarige mensen rechtmatig alcohol aan een bar (vooral tijdens evenementen) konden kopen en dit vervolgens (voor henzelf) straffeloos aan minderjarigen konden geven. Middels invoering van dit nieuwe artikel wordt dit doorgeven van alcohol ook strafbaar gesteld. In de praktijk zal hier door de (gemeentelijke) toezichthouders op gecontroleerd worden tijdens hun normale surveillance. Hierdoor zal men, wanneer men het werk goed wil doen, nadat een transactie aan de bar is afgehandeld de betreffende klant (met bijvoorbeeld een tray met 6 glazen bier) moeten volgen naar zijn vriendengroep en vervolgens zal van de 5 andere vrienden de leeftijd ook vastgesteld moeten worden. Vervolgens kan (bij een geconstateerde overtreding) degene die de alcohol gehaald heeft een PV ontvangen, dit natuurlijk naast de minderjarige eindontvanger.

Overige (niet bij naam genoemde) wijzigingen

Verder worden er in de nieuwe wet nog een aantal nieuwe punten genoemd die niet geheel onbelangrijk zijn. Ik stip ze hier even aan. Ook neem ik de in de brieven van de VNG genoemde punten, die hierboven niet zijn genoemd, nog even mee.

- Invoering Landelijke commissie Sociale Hygiëne (paragraaf 2a).
Hierdoor wordt een goede structuur gegeven aan de systematiek rond de diploma's en verklaringen. Dit komt de werkbaarheid en controleerbaarheid ten goede. Wanneer men niet in het (inmiddels ingevoerde) register voorkomt zal men aan de bak moeten. Dit is voor de vergunningverleners (ook voor de ondernemers) efficiënter en het werkt sneller.
We merken af en toe dat horecaondernemers en ook organisatoren van evenementen, die niet met enige regelmaat bezig zijn met hun SVH, er tegen aan lopen dat de regels veranderd zijn. Dit kan problemen geven wanneer men niet (tijdig) in het register opgenomen is omdat ze bijvoorbeeld een oud/vervallen diploma hebben. Wij hebben hierover de ons bekende horeca en evenementen de afgelopen jaren geïnformeerd.
- Uitzonderingen op harde leeftijdsgrens (artikel 24 lid 5 en artikel 45)

De leeftijdsgrens van 18 jaar (b)leek in de praktijk een aantal onvoorziene problemen op te leveren, die problemen worden via deze wijziging zo veel mogelijk te niet gedaan.

In de eerste plaats wordt het inzetten van zogenaamde loktiemers (16 en 17 jaar oud) via deze weg voor de handhaving legaal mogelijk gemaakt. In de tweede plaats wordt een gat hersteld zodat 14 en 15-jarigen geen hinder ondervinden bij de uitoefening van werk en stage. Deze ontwikkeling kunnen we natuurlijk alleen maar toejuichen.

- **Uitbreiding bevoegdheden toezichthouders (artikel 42a)**
De toezichthouders (van de NVWA) krijgen een ruimere bevoegdheid in het kader van de opsporing. Zo mogen ze legaal beter en meer loktiemers inzetten, die ook anoniem kunnen blijven en mogen ze voortaan ook legaal een fictieve identiteit aannemen. De fictieve identiteit is vooral bedoeld voor de handhaving van internethandel, de loktiemers blijven nodig voor vooral toezicht in de praktijk. De grens met uitlokking wordt dicht genaderd. Ik ben benieuwd of en hoe dit gewaarborgd wordt om te zorgen dat die grens niet overschreden wordt.
- **Sluiting overtredende winkels (artikel 44)**
In de nieuwe wet heeft niet alleen de burgemeester de bevoegdheid overtreders aan te pakken, ook de minister mag dat. In de praktijk worden alle artikelen over toezicht en handhaving samen gevoegd en vervolgens heeft degene die bevoegd is toezicht te houden ook de bevoegdheid om handhavend op te treden. Dit is een logische en praktische ontwikkeling.
- **Vrijstelling inrichtingseisen (artikel 46 oud)**
In de nieuwe wet zal, in navolging van het schrappen van het besluit eisen inrichtingen DHW, artikel 46 vervallen. Dit artikel gaf nog mogelijkheden aan inrichtingen (die onophoudelijk vanaf 1967 bestonden) om af te kunnen wijken van de inrichtingseisen. In de praktijk werd hier de laatste jaren al geen gebruik van gemaakt, maar door het vervallen van het besluit vervalt het belang van het artikel.
- **Blurring/mengvormen horeca**
De VNG lijkt mede door het rapport van Berenschot nog steeds zeer positief over blurring/mengvormen te zijn. Ze geven in de brief hun standpunt weer dat gemeentes (nog steeds) moeite hebben met het strikte onderscheid en dat de wens blijft bestaan dat er meer mogelijkheden in de wet komen.
De wetgever heeft hier, mede door het nationaal preventieakkoord een heel andere mening over en er wordt in de stukken bij de wet dan ook met geen woord gesproken over blurring/mengvormen. Dit lijken ook 2 tegenstrijdige ontwikkelingen te zijn en ik ben bang dat de mengvormen er verder bij in gaan schieten.
- **Paracommercie**
Bij de evaluatie van de DHW waren er plannen (ook in de brief opgenomen) om in de wet meer mogelijkheden te geven voor de paracommercie. Ik zie dat niet terug in de nieuwe wet.
- **Toegangsleeftijd slijterij (artikel 20 lid 2)**
In de brief wordt aangestipt dat een minderjarige formeel alleen onder toezicht van iemand van minimaal 21 jaar oud een slijterij mag bezoeken. Dit is een overblijfsel uit het verleden en vanuit de VNG wordt geadviseerd dit te schrappen. Ik zie dit niet terug in de nieuwe wet.
- **Nalevingscijfers**
Natuurlijk kan het geen kwaad om te beschikken over (landelijke) nalevingscijfers. Wij hebben natuurlijk de Nuchtere Fries die ons met dit onderdeel en met de preventie van dienst is.
- **Preventie**
Ook moet er natuurlijk meer gedaan worden aan preventie. Maar we merken bij dit onderwerp een zeker spanningsveld, dit zal bij alle gemeentes zo zijn. Gaat het bijvoorbeeld om gezondheid, of om handhaving?
- **Alcoholreclame**
Volgens mij zijn alcoholreclames momenteel al aan vrij strenge regels gebonden. Maar de wens vanuit de VNG lijkt te zijn dat het dezelfde kant op moet gaan als met tabaksreclames. Als er geen reclame meer gemaakt wordt, kan er ook niet meer gestunt worden met prijsacties en dergelijke. Natuurlijk dit zou net zo goed ook (wettelijk) geregeld kunnen worden, maar ik vraag me af, of dit nu (al) haalbaar is.
- **Opleiding toezichthouders onnodig duur**

De VNG wil eigenlijk dat er speciale opleidingen komen voor alleen toezichthouders/boa's voor de Alcoholwet. Dit is een nobel streven, maar wij als kleine gemeente met een beperkt aantal toezichthouders hebben hier niet zo heel veel aan. Onze boa's zijn volgens mij juist bewust zo breed mogelijk opgeleid.

- Inwerkingtreding nieuwe wet

Het is nog niet duidelijk wanneer de nieuwe wet in werking zal treden. Ik neem aan dat hier een ruim vooraf te bepalen (en kenbaar te maken) datum voor gekozen zal worden en dat er een ruime overgangstermijn vastgesteld zal worden zodat niet alleen de genoemde nadere beleidsregels uitgewerkt kunnen worden, maar ook dat de gemeentes ruim de tijd krijgen om hun eigen beleidsregels (verwijzingen en dergelijke) aan te passen.